

dighedshandling til begge Sider, og jeg tror, at den vilde tillige medføre, at vore kommunale Valg vilde komme ind i en sundere Gænge, end det efter min Opfattelse kan siges at have været Tilfældet i de senere Aar. Thi jeg for mit Vedkommende lægger ikke Skjul paa, at jeg anser det ikke for ønskeligt, at de kommunale Vala ere helt og holdent politiske Partivalg. Det er jo en Selvfølge, det er noget, der staer sig selv, at politiske Hensyn uundgaelig maa udøve en væsentlig Indflydelse ogsaa paa de kommunale Valg; men jeg tror ikke, at det er nødvendigt eller heldigt, at politiske Partihensyn ere de ene afgørende. Det blive de imidlertid nødvendigaars under den nuværende Ordning; her staa to Hære over for hinanden, for hvilke det er givet, at de maa holde samlet Tro, fordi man i modsat Fald spiller sin Stemme til Aynytte. Derimod vil der ved Indførelsen af Forholdstalsvalg blive aabnet Udsigt til, at ogsaa mere selvstændige Ansuelser og Synsmaader kunne gøre sig gældende. Efter mit Skøn er just Forholdstalsvalg paa sin Plads ved de kommunale Valg, fordi her gælder det ikke i samme Grad, som det oftest er Tilfældet ved de politiske Valg, om strenge Partihensyn, streng Partidisciplin. Hertil kommer endelig, det, at, som jeg tror, meget taler for, at denne Vej dog til syvende og sidst bliver den, som vi komme til at gaa. Der vil da efter min Opfattelse intet være vundet ved at udsætte en saadan Løsning, medens der maatte snarere ved en Opsættelse i adskillige Retninger kunde gøres Skade med Hensyn til den funde Udvikling af Byens kommunale Liv.

B. Holm: Ikke heller jeg skal under denne Debat komme ind paa Lovforslagets egentlige Indhold, da jeg havde saa rig Lejlighed til at udtale mig om Lovforslagets Indhold, dengang det sidst forelaa til Behandling her i Salen. Værdige Medlemmer ville muligvis erindre mit Standpunkt fra den Tid. Jeg kunde ikke gaa med til dette Lovforslag, saaledes som det var affattet, fordi det var min Overbevisning, at det vilde give alt for stor Fordel til dem, som i Forvejen i længere Tid havde haft Indflydelse paa Styrelsen og Ledelsen af Kjøbenhavns kommunale Anliggender; det vilde fremdeles i lange, uoverskuelige Tider lægge Styrelsen i de højstbesattedes Hænder, saaledes som Valgmaaden var indrettet. Det er for mig ligesom for den ærede sidste Taler ret betegnende, at dette Forslag bliver forelagt i akkurat samme Skikkelse som dengang trods den indgaaende Smødegaaelse og Diskussion, som da fandt Sted. Ogsaa mig forekommer

det, at der kunde have været nogen Anledning til at tage under Overvejelse, om man ikke burde stride til nogen Forandring i Lovforslaget i Stedet for paa ny at forelægge det uforundret efter den indgaaende Smødegaaen af det, som blev leveret her i Tinget fra flere Sider i forrige Samling. Uden at blive besyldt for at være nogen Ven af Huslejestatten kunde jeg dog maatte fremsætte en besteden Forespørgsel om, hvorledes det kan være, at Huslejestatten ikke følger Valgloven i Hælene i Aar; den var jo sammen med den i Fjor og blev forfægtet med samme Varme som Valglovens Bestemmelser. Jeg tillod mig dengang at have den Mening, at lige saa lidt som Huslejestatten kunde finde nogen Sympati hos den egentlige Borgerstand, i den almindelige Vælgerklasse i Kjøbenhavn, vilde denne Valglovs Bestemmelser kunne finde det. Jeg tillod mig at have den Mening, at for mig og mine Meningsfæller, og jeg tror i det hovedsagelige for hele Oppositionen, var denne Lov nok saa vigtig som Loven om Huslejestatten, men ikke desto mindre synes man fra den anden Side at have ment, at Huslejestatten er mere farlig for dem, som for Øjeblikket sidde inde med Ledelsen af vore kommunale Anliggender, og det er formodentlig af den Grund, at man ikke i Aar har forelagt den sammen med Valgloven. Jeg tror — og jeg staaer, jeg tror heldigaars — at det er saa, at Vælgerbefolkningen baade her i Kjøbenhavn og hele Landet over mere og mere faar Øiet op for, at Valgretten er den, man maa holde paa og først og fremmest have et vaagent Øje med; thi Valgretten er i det hele det, som giver Indflydelse paa de forskellige Forhold, og derfor maa den almindelige Befolkning vaage over, at den ikke bliver yderligere indskrænket for dem; den er lille nok i Forvejen. Derfor tror jeg, at selv om man har ment at kunne gavne sig selv ved at undlade i Aar at byde den kjøbenhavnske Befolkning Huslejestatten saaledes som i Fjor og nøjes med at byde den Valgloven, vil man ikke derved opnaa, at der bliver mindre Opposition i den kjøbenhavnske Vælgerbefolkning, end hvis man havde forelagt begge Forslag; det holder jeg mig forvisset om. Det er en Selvfølge, at det er rigtig, som den sidste ærede Taler sagde, at den kjøbenhavnske Opposition vil være mindre tilbøjelig til at gaa ind paa en Omordning af Valgretten til Kommunalbestyrelsen her i Kjøbenhavn, saaledes som den indeholdes i Forslaget nu, end den var før sidste Valg. Dette forekommer mig at være temmelig soleklart. Høje har stølet paa, at den kommunale Fæstning her i Kjøbenhavn var uimodtagelig for Oppositionen. Det